

Bli kjent med Koha

Litteraturhuset i Oslo
Onsdag 7. november 2012

Magnus Enger

Libriotech

 koha
DET FRIE BIBLIOTEKSYSTEMET

Program

- 10.00-10.15 - Velkommen, introduksjon
- 10.15-10.45 - Introduksjon til fri programvare
- 10.45-11.00 - Pause
- 11.00-12.00 - Introduksjon til Koha som prosjekt
 - Hvordan er utvikling og "community" organisert
 - Hvem bruker Koha i Norge
 - Hvem bruker Koha internasjonalt (på engelsk v/Katrin Fischer, nyvalgt Quality Assurance Manager for Koha 3.12)
- 12.00-12.30 - Enkel lunsj (Libriotech spanderer)
- 12.30-13.00 - Hva gjør Libriotech?
- 13.00-16.00 - Presentasjon og utprøving av Koha i praksis. Vi legger inn pauser der det faller naturlig, og avslutter når alle er fornøyde.

Magnus Enger

Bibliotekar 1999

Master i dokumentasjonsvitenskap 2005

Bibliotekar ved HBO 2000-2009

Libriotech på heltid siden juni 2009

Fri programvare

Det handler om frihet – ikke pris!

Frihet 0: **Friheten** til å **kjøre** programmet uansett hensikt

Frihet 1: **Friheten** til å **studere** hvordan programmet virker og *tilpasse* det til sine behov

Frihet 2: **Friheten** til å **distribuere** *kopier* for å hjelpe andre

Frihet 3: **Friheten** til å **forbedre** programmet og gi det ut med sine forbedringer til offentlig eie, slik at hele samfunnet kan få utbytte

(Fra [The Free Software Definition](#), oversettelse fra [Wikipedia](#).)

Kjært barn har mange navn

- Free software – fri programvare
- Open source – åpen kildekode
- FOSS – Free and open source software
- FLOSS – Free, libre and open source software

Hvordan kan programvare være gratis?

- Noe arbeid utføres gratis
 - Fordi det er gøy
 - Fordi det gir status
 - Fordi det øker sjansene for å få en jobb
- Men det meste arbeidet utføres mot betaling
 - av "leverandører" (firma, freelance konsulenter)
 - som lever av å selge *tjenester*
 - utvikling
 - installasjon, migrasjon
 - vedlikehold
 - "hosting"
 - opplæring
 - av "brukere" (feks bibliotek) som har den nødvendige kompetansen selv

Hvordan kan programvare være gratis?

- Leverandørene tar seg betalt *en gang* for å utvikle en "feature"
- Deretter blir den tilgjengelig for alle

Motto

- "Scratch your own itch"

Hvordan kan gratis programvare være bra?

- Mange bidrar med sine spesialiteter
- Åpne prosesser gir rom for mange synspunkter

Fri programvare v.s. kommers?

- Det er ingen motsetninger mellom fri programvare og kommersiell virksomhet
- De fleste som tjener penger på fri programvare gjør det på *tjenester*, ikke lisenser
- IBM har investert en milliard dollar i Linux...
- «Selv» Microsoft gjør programvare tilgjengelig under åpne lisenser

Fri programvare og leverandørene

- Fri programvare bryter ned 1-til-1-forholdet mellom programvare og leverandør
- Én programvare kan ha flere leverandører
- Man kan bytte leverandør uten å bytte programvare
- Leverandørene må konkurrere på tjeneste-kvalitet
 - Oppe-tid, brukerstøtte, opplæring osv
- Man trenger ikke nødvendigvis et løpende forhold til en leverandør
 - Kan betale noen for å installere
 - ...og leie inn andre til å gjøre ting ved behov
 - oppgradering
 - utvikling
 - feilretting

Fallgruver

(Særlig ved "hostede" løsninger, Software as a Service)

- Man må være sikker på at man har tilgang til
 - den faktiske kildekoden og til
 - data, til en hver tid
 - ...ellers mister man friheten til å velge leverandør
- "Basert på fri programvare" er ikke nok - kildekoden og alle tilpasninger må være tilgjengelig
- Se opp for «Open core»

Verdt å merke seg

- Programvare tilgjengelig under en fri lisens er ikke nok
- Prosjektet må være åpent for bidrag/innspill fra nye bidragsytere
- Ingen bør ha spesielle privilegier

Hva med kvalitetskontroll?

...når "alle kan bidra"...

- Systemer for kvalitetskontroll
 - "Release manager" som bestemmer hva som skal med i den offisielle versjonen
 - Gjerne noen som bedriver QA - Quality Assurance
 - Hvordan dette fungerer varierer fra prosjekt til prosjekt, og over tid for ett og samme prosjekt

Motto

- "Release early, release often"
- "Given enough eyeballs, all bugs are shallow"

Hva med sikkerhet?

- Joda, slemmingene har full tilgang til kildekoden, de også, og kan lete etter svakheter de kan utnytte
- Men det kan "the good guys" også
- Koker kanskje ned til om man mener at mennesket er grunnleggende godt eller grunnleggende ondt?
- "Security through obscurity" er ikke en god ide

Fri v.s. lukket programvare

- Ved valg av programvare må man alltid se på "features"
 - er programmet egnet til oppgaven det er tiltenkt?
- Men fri programvare kan ha noen fordeler ut over programmets konkrete egenskaper
 - Ingen leverandørbinding
 - Sikret tilgang til programmet "til evig tid"
 - Åpenhet om feil og utvikling
 - Mulighet for å påvirke videre utvikling

Fordeler med fri programvare

- Community, community, community
- Flere øyne
- Mulighet for å bytte leverandør uten å bytte system
- Ingen kan «legge ned» systemet ditt
- Det kan til og med være billigere...

Koha som prosjekt

"Koha" betyr "gave" på Māori

Startet i New Zealand høsten 1999
av Horowhenua Library Trust

I daglig bruk siden 5. januar 2000

Fri programvare fra
sommeren 2000

Rosalie Blake og Joann Ransom

Hjemmeside

<http://koha-community.org/>

Brukerhåndbok

<http://koha-community.org/documentation/>

Wiki

<http://wiki.koha-community.org/>

Postlister

<http://mailman.kunnskapsallmenning.no/mailman/listinfo/koha-norge>
<http://koha-community.org/support/koha-mailing-lists/>

IRC

<http://koha-community.org/get-involved/irc/>

Versjoner

- En ny hovedversjon hver 6. måned
 - Nye «features» og feilrettinger
 - 3.10 kommer 23. november
- En ny stabil versjon hver måned
 - Bare feilrettinger
 - 3.8.6 er for tiden den nyeste stabile versjonen
 - Vi skal teste denne senere...

Kvalitetskontroll

- Utvikler sender inn en «patch»
- «Noen» tester «patchen» og gir «sign off»
- QA teamet gjør automatisert og manuell kvalitetskontroll
- Release Manager har siste ord før «patchen» eventuelt blir en del av Koha
- Altså: 3 ulike personer har vurdert koden før den blir en del av Koha og alle kan gi «patchen» status «Failed QA» som betyr at utvikleren må rette feil og mangler for å komme videre

Bugzilla og Git

- Alt som handler om feilretting og nye «features» administreres gjennom Bugzilla
- <http://bugs.koha-community.org/>
- Alt er åpent, inkludert alt av historikk
- Alle som vil kan «klone» hele prosjektet, inkludert hele historikken
- <http://git.koha-community.org/gitweb/?p=koha.git;a=summary>

Et åpent prosjekt

- Alle har like rettigheter, med unntak av
 - Valgte roller
 - Frivillige driftere av infrastruktur
- Nye bidragsytere tas åpent i mot
- All historikk er åpent tilgjengelig (Git, Bugzilla, wiki, IRC logger)

Valgte roller for versjon 3.12

- **Release Manager:** Jared Camins-Esakov (USA)
- **Translations Manager:** D Ruth Bavousett (USA)
- **Documentation Manager:** Nicole C. Engard (USA)
- **Database Documentation Manager:** Nicole C. Engard (USA)
- **Installation Documentation Manager:** Mason James (New Zealand)
- **Quality Assurance Manager:** Katrin Fischer (Germany)
- **Quality Assurance Team:** Marcel De Rooy (Netherlands), Jonathan Druart (France), Mason James (New Zealand), Paul Poulain (France), Elliott Davis (USA)
- **Release Maintainer 3.8.x:** Chris Cormack (New Zealand)
- **Release Maintainer 3.10.x:** Chris Cormack (New Zealand)
- **Packaging Manager:** Robin Sheat (New Zealand)
- **Live CD/DVD Manager:** Vimal Kumar Vazhappally (India)
- **Bug Wranglers:** Marc Véron (Switzerland), Chris Hall (New Zealand), Magnus Enger (Norway), Mirko Tietgen (Germany)

<http://koha-community.org/roles-3-12-koha-release/>

Utviklere

- Totalt 194 utviklere per 5. november 2012
- Fra versjon 3.6 til 3.8 (6 måneder)
 - Bidrag fra 71 utviklere
 - ...fra 26 ulike organisasjoner (firma og bibliotek)
- Relativt høy andel kvinnelige bidragsyttere
- Mange flere enn dette som bidrar med oversetting, testing, rapportering av feil osv

<http://git.koha-community.org/gitweb/?p=koha.git;a=blob;f=docs/history.txt;hb=HEAD>

<http://blog.bigballofwax.co.nz/2012/04/24/statistics-for-koha-3-8-0/>

Hvem initierer utvikling?

- Nye «features» - ofte sponset av ett eller flere bibliotek
- Feilretting – utføres av bibliotek eller leverandører som har kunder som klager
- Utbedring av infrastruktur – skjer ofte på initiativ fra leverandører

Koha i Norge

Hvem bruker Koha i Norge i dag?

- Buskerud fylkesbibliotek (ca 1.000 filmer til låns for bibliotekene i fylket)
- Fotogalleriet i Oslo
- Lørenskog friskole
- Norsk Senter for Folkemusikk og Folkedans i Trondheim (boksamlingen til arkivet, ca 10.000 titler + periodika, foreløpig til internt bruk)
- Sjøkrigsskolen i Bergen
- Skolebibliotek i Time kommune (én felles installasjon, rom for flere)
 - Frøyland skule
 - Frøyland ungdomsskule
 - Hognestad skule
 - Lye ungdomsskule
 - Rosseland skule
- Steinerskolen på Nesodden
- Sykkylven ungdomsskule

Libriotech sine kunder

- Buskerud fylkesbibliotek (ca 1.000 filmer til låns for bibliotekene i fylket)
- Fotogalleriet i Oslo
- Lørenskog friskole
- Norsk Senter for Folkemusikk og Folkedans i Trondheim (boksamlingen til arkivet, ca 10.000 titler + periodika, foreløpig til internt bruk)
- Sjøkrigsskolen i Bergen
- Skolebibliotek i Time kommune (én felles installasjon, rom for flere)
 - Frøyland skule
 - Frøyland ungdomsskule
 - Hognestad skule
 - Lye ungdomsskule
 - Rosseland skule
- Steinerskolen på Nesodden
- Sykkylven ungdomsskule

Prosjekter

- JULAP – Universitetet i Juba, Sør-Sudan
- SIDAREC - Kenya
- Fengselsbibliotek i Georgia
- Alle bibliotekstudentene på HiOA har sin egen installasjon som de bruker til oppgaver osv
 - HiOA står selv for drift og vedlikehold

Tilpasning til norske forhold

- NORMARC
- Eksempeldata og standardverdier
- Fjernlån
 - Fra NILL til NCIP, en internasjonal standard
- Nasjonalt lånekort
- Biblioteksøk, høsting med OAI-PMH
- Omslagsbilder
- Organisering av norske brukere - Donum

Oversetting

- For 3.8 er bokmål komplett, med unntak av
 - MARC21- og UNIMARC-funksjonalitet
 - Innebygde hjelpetekster i det administrative grensesnittet
- Målet er at det samme skal gjelde for 3.10
 - Oversetting pågår!
- Nynorsk er dessverre ikke vedlikeholdt
- Dokumentasjonen er ikke oversatt
- Oversetting er et arbeid man aldri blir ferdig med...

<http://translate.koha-community.org/nb/>

Koha utenfor Norge

Hva gjør Libriotech?

Samarbeid med BibLibre

- Fransk selskap med 19 ansatte
- Jobber hovedsakelig med Koha (og Drupal)
- Har utviklet en «OPAC-modul» for Drupal
- <http://biblibre.com/en>

Utvikling

- Utvikler nummer 102
- 60 «patcher» i Koha
- Mye knyttet til NORMARC
- Jobber for tiden med «digitale skilt» for et svensk bibliotek

Drift

- NOK 500 + MVA per 1.000 eksemplarer
- Inkluderer
 - Drift på Libriotech sine servere
 - Backup
 - Trafikk til og fra serveren
 - Månedlige oppdateringer i takt med nye stabile versjoner

Brukerstøtte

- NOK 450 + MVA for timer som er avtalt på forhånd (kan være 0 timer)
 - Timene kan brukes til brukerstøtte eller utvikling
 - Ubenyttede timer benyttes til beste for Koha-prosjektet
- NOK 800 + MVA for timer som ikke er avtalt på forhånd
-

Diverse

- Migrering av data
- Installasjon og vedlikehold på kundens maskinvare
 - Men det blir ikke billigere...
- Kursing

«Community work»

- Kvalitetskontroll
- Passe på wikien
- Svare på spørsmål på IRC og postlister
- Oversetting
- Feilretting

Koha som programvare

Protokoller og standarder

- Z39.50
- SRU
- OAI-PMH
- SIP2
- ILS-DI
- CoinS
- OpenSearch
- LDAP

100% web-basert

- Ta med katalogisering på hytta i påsken
 - Men hva om man mister kontakten med nettet?
 - Plugin for Firefox
- <https://addons.mozilla.org/en-US/firefox/addon/koct/>

opacheader Log in to Your Account

 Search Library Catalog Go Cart Lists ▾

Advanced Search | Tag Cloud

Important links here.

OpacNav

Welcome to Koha...

OpacMainUserBlock

Log in to Your Account:

Login:

Password:

OpacNavBottom

opaccredits

<http://manual.koha-community.org/3.8/en/impopac.html#editableopac>

Hva er nytt i Koha 3.10?

- Mange, mange små forbedringer og feilrettinger
- «Plack» også for de interne delene – mer fart!
- Forbedring av støtte for autoriteter
- Nytt, valgfritt tema for OPAC, med «adaptiv design»

Nytt, alternativt tema for OPAC i 3.10

Cart Lists Log In to your account

koha Library catalog

> Advanced search > Browse by author or subject > Tag cloud

[Home](#)

Viktige lenker kan plasseres her
Important links here.

Quote of the Day
'Classic.' A book which people praise and don't read.
~ Mark Twain

Velkommen til [Koha!](#)

Dette er en demo som kjører den nyeste utviklingsversjonen av Koha, det frie biblioteksystemet. NORMARC og alle norske eksempeldata er installert. Engelsk og norsk bokmål er aktivisert som oversettelser.

Logg inn i de [interne delene](#) med brukernavn = demo og passord = demo.

Databasen blir nullstilt en gang i døgnet, så ikke stol på at endringer du gjør vil være tilgjengelige neste gang du kommer tilbake!

- Versjon/version: Koha 3.0900062
- Sist oppdatert: daglig. Last updated: daily.

Welcome to [Koha!](#)

This is a demo running the latest development version of Koha, the Open Source ILS. NORMARC and all Norwegian sample data provided by the installer has been loaded into the database.

Log in to the [staff interface](#) with username = demo and password = demo.

The database will be reset every night (Norwegian time), so don't depend on your changes being here when you come back!

Logg inn på din konto:

Innlogging:

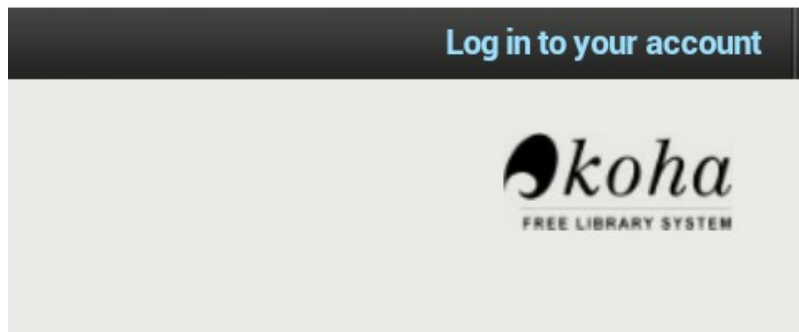
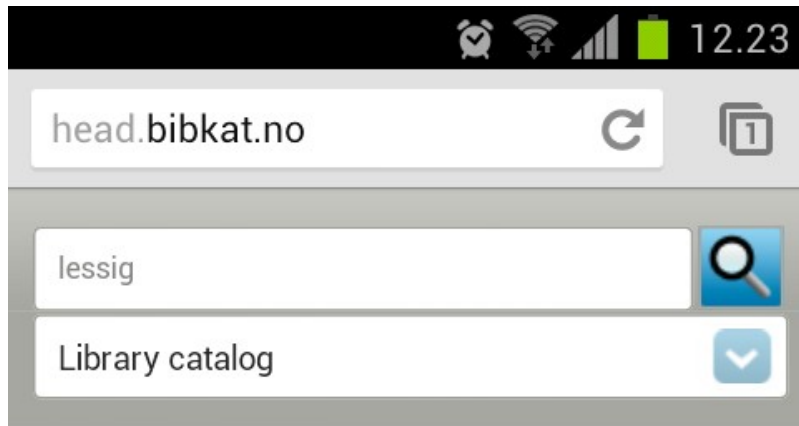
Passord:

[Logg Inn](#)

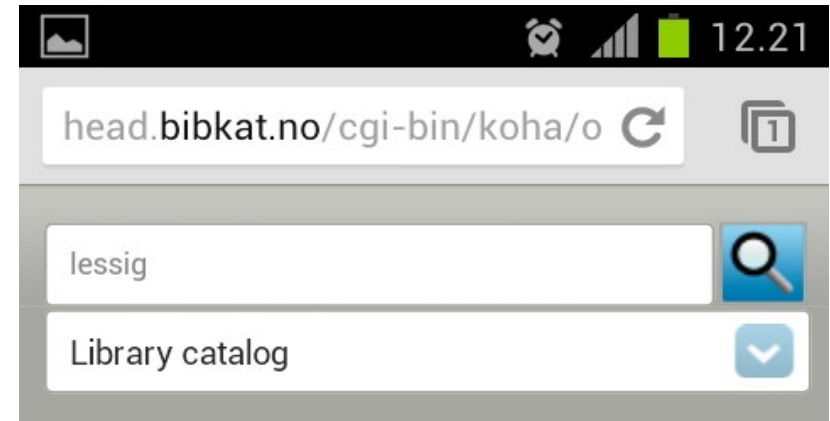
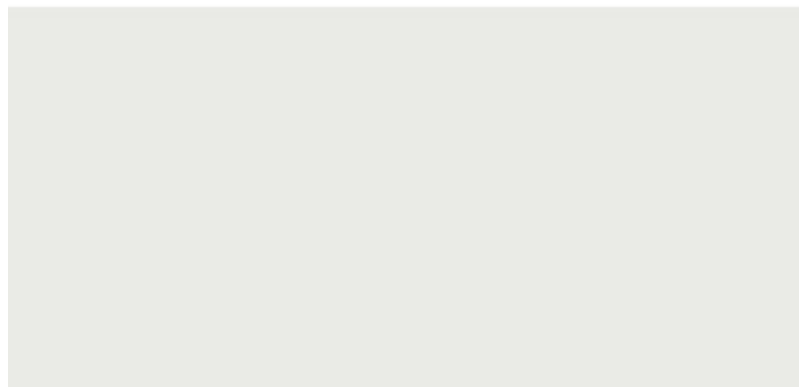
Powered by **koha**
FREE LIBRARY SYSTEM

Languages: [English](#) | Norsk bokmål

Demo: <http://head.bibkat.no/>

Languages: English | [Norsk bokmål](#)

[Code : and other laws of cyberspace](#)
av Lessig, Lawrence .

Materialtype: Bok; Målgruppe:

Utgiver: Basic Books c1999

Availability: **Copies available for loan:** Centerville [303.4833] (1).

[The future of ideas : the fate of the commons in a connected world](#)
av Lessig, Lawrence .

Materialtype: Bok; Målgruppe:

Utgiver: Random House c2001

Availability: **Copies available for loan:** Centerville (1).

[Remix : making art and commerce thrive in the hybrid economy](#)
av Lessig, Lawrence .

Takk for oppmerksomheten!